LIISA-TARHURIN TARINOITA 12/18

EIPÄ MEINAA TARHURI USKOA, että ensimmäiseen adventtiin on kaksi päivää aikaa. Siis joulunajan alkuun. Marraskuun alku oli leuto ja lumeton aina puoleenväliin asti. Enpä ole aiemmin pessyt ikkunoita ulkoapäin puolessa välissä marraskuuta. Ei jäätyneet ikkunat eivätkä tarhurin kädetkään. TOMAATTIA omasta viljelystä oli vielä pitkään marraskuussa; tosin sisällä kypsyneitä. LEHTIKAALIN viimeinen sato oli runsas ja aivan kuin se olisi ollut maukkampi kuin ennen. LAITOIN JOULUVERHOT ja jouluikkunat ja uskottelin itselleni että kohta on joulu, vaikka ulos kun katsoo, niin luulee syyskuun lopuksi.

KYLLÄHÄN TÄSSÄ marraskuussa oli vajaat kaksi viikkoa oikeata syyssäätäkin. Sai tuntea, että tällainen on Suomen syksy! Tihuuttavaa vettä tuli monena päivänä ja päivät olivat pimeitä ja sumuisia. LIISALIUKKAATKIN jäivät vähäisiksi, sillä juuri Liisanpäivän iltana (19.11.) pakasti ja paikallisen sillan ajorata tuli tosi liukkaaksi. Oli oikein vaikea kulkea, mutta onneksi oli liukasta vain sen yhden illan.

TUPAILLASSA marraskuussa puhuttiin perinnekasveista ja erityisesti perennoista. Sen myötä muistin, että talon nurkalla, missä melkein 40 vuotta sitten oli perennapenkki, jäi pienelle alueelle HARJANEILIKKAA, kun siirsin muut kasvit pois. Joka kesä olen ajanut sen harjaneilikan yli ruohonleikkurilla ja ajatellut, että tuokin pitäisi siirtää muualle, kun noin sinnikkäästi kasvaa! En ole vain saanut sitä tehdyksi. Nyt sain ”puuskan” ja otin lapiolla taimet irti nurmikosta ja siirsin 3-4 cm juurakot kukkapenkkiin. Saas nähdä paleltuvatko ne nyt, kun siirtelin niitä aika myöhään. Mietin, että jospa siitä olisi tullut rönsyilevä ja matalakasvuinen harjaneilikka, kun olen kerta niittänyt sen matalaksi jo monta vuosikymmentä. Kun se ei ole kukkinutkaan milloinkaan, niin osaako enää edes kukkia? Kevät kertoo monta asiaa ja tähänkin harjaneilikan tarinaan tulee jokin päätös!

SAHATTIIN YKSI VAAHTERA kun se oli korkeaksi kasvanut ja kasvupaikka oli sopimaton keskellä ojaa. Sahattiin runko kymmenen sentin pätkiksi ja laitoin pätkät pystyyn ulkopöydälle. Kun jonkin ajan kuluttua menin katsomaan, huomasin, että sahauspinnat olivat täynnä pieniä lentäviä hyönteisiä. Siis ne tulivat aterialle, vaikka oli jo marraskuun puoliväli. Missä ne olivat olleet ja mihin ne menivät, sitä en tiedä. Ajattelin että BAARI HYÖNTEISILLE syntyy siis vaahteran rungon pätkistä. Nehän sisältävät aromikasta nestettä. Täytyy ensi keväänä yrittää uudestaan ja saada näin ötököille ruokailupaikkoja.

ULKOTYÖT tulivat ripeästi tehtyä kun kelit olivat kuivia ja mukavia. Jo kesän aikana mietin, että miten tärkeää on vaihtaa työkaluja työn edetessä, niin että työnliike on erilainen. Kun on ”työtävieroksuva” käsi, niin on pakko tehdä eritavalla eri työkaluilla. Esimerkiksi sekatöörit ja erilaiset sakset ovat sellaisia, jotka rasittavat kättä pahiten. Vaihdan välillä sellaisiin heinäsaksiin, joita puristetaan ylhäältä alaspäin. Kaikkein parhaat ovat puolimetriset sakset, joilla leikataan kahdella kädellä. Se rasittaa kaikkein vähiten. Niillä kahdenkädensaksilla silppuan yleensä perennojen varret. Kun vaihtaa välillä haravan toiseen, niin työasento muuttuu. Tärkeää on että kun HARAVOI, NIIN VAIHTAA PUOLTA vähän väliä; silloin harjoitusta saa kehon molemmat puolet. Olen huomannut, että kaikkia muita hommia osaan tehdä molemmin puolin paitsi maankääntöä lapiolla ja talikolla. Se ei onnistu oikein mitenkään vasemmalla puolella. Ja kun viikate on oikeakätiselle, sillä on mahdoton vaihtaa puolta. Tärkeää on miettiä työtapojaan ja myös työkaluja; miten sitä hommaa tekee ja millaisilla työvälineillä.

TAMMENTERHOJA tuli tänä syksynä aivan mahdottomasti. Närhet ja oravat piilottelivat niitä minkä ehtivät. Ajattelin, että keräänpä niitä minäkin, kun kerran ovat maahan tippuneet ja olivat isoja ja puhtaita. Ensimmäisen mansikkalaatikollisen (5 kg) vein pannuhuoneen varastoon, kun ajattelin, että kuivuvat siellä hyvin. Toisen samankokoisen laatikon vein ulkovarastoon, kun sinne olin kerännyt myös männynkäpyjä. Eräänä päivänä sitten siirtelin niitä laatikoita ja ihmettelin, että mitä roskia olen oikein säilönyt tänne varastoon. Sitten tajusin, että tammenterhot oli syöty tai kuljetettu pois, mutta roskat oli jätetty! Kuka on kähveltänyt terhot? Parempiin suihinhan ne ovat menneet, tai talvipiiloihin, mutta kuka ne on sieltä varastosta kuljettanut? Jotenkin tuntuu, etteivät oravat uskalla mennä varastoon sisälle, eivätkä närhet. Hiiret eivät jaksa niitä ehkä kuljettaa. Jotakin salaperäistä tapahtuu, eikä tämä tarhuri pysy juonessa mukana!

ALOITIN LINTUJEN RUOKINNAN lokakuussa, kun oli ensimmäisiä pakkasöitä. Auringonkukan siemeniä on mennyt yli puolitoista säkillistä (säkki 25 kg) ja vauhti on kova yhä. Eräs tuttava ihmetteli, ettei ole koskaan nähnyt niin isoja ja komeita närhiä ja harakoita! Eipä ihme, kyllä nekin ovat ruuan perässä pyörineet ja ovat vuosia tässä lähistöllä asuneet. PÄHKINÖITÄ olen säännöstellyt, sillä tiaiset kantavat niitä innokkaasti ja varmaan osan piilottavat pahan päivän varalle. Mukava niitä lintuja on seurata, kun nekin ovat aika ”persoonia”. Yksi ärhentelee jatkuvasti. Toinen vilahtaa nopeasti, ottaa siemenen ja menee piiloon syömään. Osa on aika kesyjä; ne jäävät lähelle seuraamaan, kun vien siemeniä. Mukana pyörii parhaimmillaan neljä oravaa. Koiraa suututtaa, kun heti aamulla on kurret aterialla. Se tietää, että ne ovat tarhurin ”kavereita”, mutta katseesta näkee, että se sanoo: ”Ne kiusankappaleet ovat taas täällä!”

PIISPANKUKKA, keväällä siemenestä kasvatettu, alkoi kukkia elokuussa. Kun toin sen kasvihuoneesta sisälle, pelkäsin, että se loukkaantuu, mutta se rupesikin lisäämään kukintaa ja kasvua. Se voi tällä hetkellä hyvin, muutama kukka on vielä auki. Aikamoinen veden tarve sillä on. Aurinko jos paistaa, niin kohta lurpottaa. Toivottavasti saan sen menemään kevääseen, jotta voin ottaa siitä pistokkaita. Ne kukkivat nopeammin kuin siementaimet.

SISÄKUKAT ovat vielä ahtaammassa kuin ennen, sillä tyhjensin kolmelta ikkunalta ”joulun tieltä” kukat olohuoneen ikkunan ääreen. Jospa ne muutaman viikon kestävät tätä ahdinkoa. Tammikuussa saattaa talviaurinkokin jo pilkistää.

JOULUNAIKAA RAUHAISAA toivotan jokaiselle! Ei sitä tarvitse touhuta ylenpalttisesti, sillä JOULU TULEE ilman kiireitäkin. On hyvä istahtaa pöydän ääreen kynttilän valossa. Pientä napostelua ja jouluista musiikkia, siinä se joulun odotus on parhaimmillaan. Voi unohtaa ylenmääräiset siivoukset, leipomiset ja ruuat. Tekee vain sen mikä on itselleen sopivaa, ei joulua tarvitse valmistella toisten ajatusten mukaan. Joskus voi tehdä myös erilaisen joulun. Joka poikkeaa totutusta, huomaa, että joulu tulee silloinkin, vaikkakin erilaisin puittein.

HYVÄÄ ADVENTINAIKAA!